

ZAKON

O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI

("Sl. list Crne Gore", br. 74/09 od 13.11.2009, 57/11 od 30.11.2011)

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

- (1) Ovim zakonom uređuju se uslovi i postupak davanja i kontrole korišćenja državne pomoći, primjenom principa tržišne ekonomije, očuvanja konkurencije i obezbjeđenja transparentnosti izvršavanja obaveza preuzetih potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (2) Ovaj zakon ne primjenjuje se za namjene podsticaja razvoja poljoprivrede i ribarstva.

Državna pomoć

Član 2

Državna pomoć su rashodi, umanjeni prihodi ili umanjenje imovine države, odnosno opštine, kojom se narušava ili može narušiti slobodna konkurencija na tržištu i koja može uticati na trgovinu između Crne Gore i Evropske Zajednice ili države članice Centralno-evropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA), dovođenjem u povoljniji tržišni položaj određenih privrednih subjekata, proizvoda ili usluga.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) korisnik državne pomoći je pravno ili fizičko lice koje u obavljanju djelatnosti proizvodnje, prometa robe, odnosno pružanja usluga na tržištu, koristi državnu pomoć;
- 2) šema državne pomoći je akt na osnovu kojeg se može izvršiti dodjela državne pomoći potencijalnim korisnicima, na osnovu opštih uslova određenih tim aktom, kao i akt na osnovu kojeg se vrši dodjeljivanje državne pomoći koja nije uslovljena konkretnim projektom korisnika, na neodređeno vrijeme, odnosno u neodređenom iznosu;
- 3) individualna državna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje određenom korisniku za određenu namjenu ili određeni projekat, kao i na osnovu šeme državne pomoći;
- 4) davalac državne pomoći je organ državne uprave, organi lokalne uprave i pravno lice koje upravlja i raspolaže prihodima uvedenim zakonom i na osnovu zakona;
- 5) zainteresovana strana je korisnik državne pomoći, pravno ili fizičko lice ili njihovo udruženje na čije interese može uticati dodijeljena državna pomoć;
- 6) postojeća državna pomoć je individualna državna pomoć ili šema državne pomoći koja je stupila na snagu prije 1. januara 2008. godine, odnosno prije stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovini i srodnim pitanjima između Evropske zajednice, s jedne strane, i Crne Gore, s druge strane.

Nedozvoljena državna pomoć

Član 4

Nedozvoljena državna pomoć je pomoć kojom se narušava ili može narušiti slobodna konkurencija na tržištu, osim državnih pomoći dozvoljenih ovim zakonom.

Pomoć koja se ne smatra državnom pomoći

Član 5

Državnom pomoći iz člana 2 ovog zakona ne smatra se:

- 1) ulaganje, odnosno umanjjenje prihoda davaoca državne pomoći na tržišnim principima kojim korisnik ne stiče ekonomsku prednost;
- 2) investiranje davaoca u infrastrukturu u opštoj upotrebi, ako izgradnja te infrastrukture nije u isključivom

- interesu privrednog subjekta;
- 3) kupoprodaja nepokretnosti davaoca državne pomoći, ako je cijena kupoprodaje utvrđena na tržišnim principima, aukcijom i na osnovu procjene nezavisnog procjenitelja;
 - 4) garancija države za zajam korisniku, koji u posljednje dvije godine koje prethode davanju garancije, nije u finansijskim izvještajima iskazao rast gubitka, smanjenje prihoda, rast zaliha na skladištu, smanjenje priliva gotovine, rast zaduženosti i smanjenje vrijednosti imovine, pod uslovima da:
 - korisnik zajma može na finansijskom tržištu dobiti zajam pod tržišnim uslovima;
 - se garancija države daje za određeni iznos kredita, na određeno vrijeme;
 - iznos garancije ne pokriva više od 80% kreditne obaveze;
 - se za garanciju zaračunava tržišna cijena.

Dozvoljena državna pomoć

Član 6

- (1) Izuzetno od člana 2 ovog zakona, mogu biti dozvoljene sljedeće državne pomoći usmjerene za:
 - 1) unaprjeđivanje ekonomskog razvoja Crne Gore;
 - 2) otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi Crne Gore;
 - 3) unaprjeđenje razvoja regiona ili jedinice lokalne samouprave ili unaprjeđenje razvoja određenih privrednih djelatnosti, ako se time značajno ne utiče na tržišne uslove i konkurenciju na tržištu;
 - 4) očuvanje kulturnog i historijskog nasljeđa;
 - 5) namjene socijalnog karaktera koje se dodjeljuju pojedinačnim potrošačima, pod jednakim uslovima;
 - 6) otklanjanje šteta nastalih usljed prirodnih nepogoda ili vanrednih okolnosti;
 - 7) izvršavanje poslova od javnog interesa u obavljanju privrednih djelatnosti koji su povjereni pravnim licima, u visini potrebnoj za izvršavanje tih poslova.
- (2) Bliži kriterijumi, uslovi i način dodjele državne pomoći uređuju se propisom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Vrste državnih pomoći

Član 7

Državna pomoć može se davati kao:

- 1) subvencija;
- 2) fiskalna olakšica (porezi, doprinosi i drugi javni prihodi);
- 3) garancija države ili opštine;
- 4) subvencija kamatnih stopa za zajmove;
- 5) ustupanje dobiti, odnosno dividendi države ili opštine za razvojne programe davaoca privrednim subjektima;
- 6) otpis duga;
- 7) prodaja nepokretnosti države ili opštine po cijeni nižoj od tržišne ili kupovina po cijeni višoj od tržišne vrijednosti;
- 8) druga pomoć u skladu sa zakonom.

Referentna kamatna stopa i ekvivalent subvencije

Član 8

- (1) Referentna stopa je kamatna stopa koja se koristi za izračunavanje ekvivalenta subvencije.
- (2) Referentna kamatna stopa za državnu pomoć izračunava se na osnovu prosječne kamatne stope za dugoročne kredite u eurima, određene od strane kreditnih institucija privrednim subjektima u nefinansijskom sektoru u tekućoj godini.
- (3) Referentnu kamatnu stopu iz stava 1 ovog člana objavljuje Komisija za kontrolu državne pomoći na internet stranici.
- (4) Ekvivalent subvencije znači prihod korisnika državne pomoći izračunat u smislu razlike između korišćene kamatne stope i referentne kamatne stope.

II. KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Nadležnost Komisije za kontrolu državne pomoći

Član 9

Kontrolu usklađenosti prijavljene i dodijeljene državne pomoći sa ovim zakonom vrši Komisija za kontrolu državne pomoći (u daljem tekstu: Komisija), koju imenuje Vlada.

Poslovi Komisije

Član 10

- (1) Komisija:
 - 1) vrši kontrolu usklađenosti prijavljene državne pomoći sa ovim zakonom (prethodna kontrola);
 - 2) vrši kontrolu usklađenosti dodijeljene državne pomoći i namjenskog korišćenja dodijeljene državne pomoći sa ovim zakonom (naknadna kontrola);
 - 3) podnosi Vladi i Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o dodijeljenim državnim pomoćima do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu;
 - 4) ostvaruje saradnju, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, sa međunarodnim organizacijama nadležnim za kontrolu državnih pomoći;
 - 5) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Bliži sadržaj i način sačinjavanja godišnjeg izvještaja iz stava 1 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Sastav Komisije

Član 11

- (1) Komisiju čine predsjednik i četiri člana.
- (2) Predsjednika Komisije predlaže Ministarstvo.
- (3) Po jednog člana Komisije predlažu organi državne uprave nadležni za poslove: ekonomije, održivog razvoja i turizma i pomorstva i saobraćaja.
- (4) Jednog člana Komisije predlažu udruženja poslodavaca, po proceduri koju, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrđuje Ministarstvo.
- (5) Za člana Komisije može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu ekonomske ili pravne struke.
- (6) Komisija donosi poslovnik o svom radu.
- (7) Stručne i administrativne poslove za potrebe Komisije vrši Ministarstvo.

Mandat Komisije

Član 12

- (1) Predsjednik i članovi Komisije imenuju se na period od četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.
- (2) Mandat predsjednika i člana Komisije prestaje:
 - 1) istekom vremena na koje je imenovan;
 - 2) ako postupa suprotno ovom zakonu;
 - 3) ako se u radu ne pridržava odredaba Poslovnika o radu;
 - 4) ako je osuđen na kaznu zatvora najmanje šest mjeseci, odnosno za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje funkcije;
 - 5) na lični zahtjev.

Odlučivanje Komisije

Član 13

- (1) Komisija odlučuje većinom glasova prisutnih članova.
- (2) U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući je glas predsjednika.
- (3) Član Komisije koji je predstavnik podnosioca prijave državne pomoći može učestvovati u radu Komisije, bez prava glasa.
- (4) Komisija odlučuje rješenjem.
- (5) Rješenja Komisije objavljuju se na Internet stranici Komisije.

Sredstva za rad Komisije

Član 14

- (1) Sredstva za rad Komisije obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.
- (2) Prostorne i druge uslove za rad Komisije obezbjeđuje Ministarstvo.

- (3) Predsjedniku i članovima Komisije za rad u Komisiji pripada naknada.
- (4) Visinu naknade iz stava 3 ovog člana utvrđuje Vlada.

Nadležnosti Ministarstva

Član 15

- (1) Ministarstvo:
 - 1) na osnovu dostavljenih prijava, kao i potrebne dokumentacije o državnoj pomoći, priprema stručnu osnovu za odlučivanje Komisije;
 - 2) vodi evidencije o državnim pomoćima;
 - 3) priprema godišnji izvještaj i popis dodijeljene državne pomoći;
 - 4) saraduje sa nadležnim organima državne uprave, lokalne uprave, organizacijama i međunarodnim organizacijama u oblasti državne pomoći.
- (2) Komisija ima pravo na neposredan uvid i pristup evidencijama i podacima iz stava 1 ovog člana.
- (3) Sadržaj i način vođenja evidencija i popisa iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana utvrđuje se propisom Vlade.

III. POSTUPAK PRIJAVLJIVANJA I KONTROLE KORIŠĆENJA DRŽAVNE POMOĆI

Prijavljivanje državne pomoći

Član 16

- (1) Davalac državne pomoći dužan je da, prije dodjele državne pomoći, podnese prijavu državne pomoći Komisiji.
- (2) Podnosilac prijave može da povuče prijavu prije donošenja rješenja Komisije.
- (3) Podnosilac prijave odgovara za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi.

Šema državne pomoći i individualna državna pomoć

Član 17

- (1) Državna pomoć prijavljuje se kao:
 - 1) šema državne pomoći i
 - 2) individualna državna pomoć.
- (2) Predlagač šeme državne pomoći dužan je da nacrt, odnosno predlog akta dostavi Komisiji, radi ocjene usklađenosti sa ovim zakonom.
- (3) U slučaju da poslije podnošenja prijave dođe do promjene već prijavljene državne pomoći, davalac državne pomoći, odnosno predlagač šeme ili individualne državne pomoći dužan je da nastalu promjenu prijavi Komisiji.
- (4) Prijavljena državna pomoć ne smije se dodijeliti do donošenja rješenja Komisije o usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.

Dostavljanje dokumentacije

Član 18

- (1) Davalac državne pomoći dužan je da, uz prijavu državne pomoći iz člana 16 stav 1 ovog zakona, dostavi propisanu dokumentaciju.
- (2) Davalac državne pomoći dužan je da, na zahtjev Komisije, dostavi i dodatne podatke i dokumentaciju u roku koji odredi Komisija, koji ne može biti duži od 30 dana od dana prijema zahtjeva Komisije.
- (3) Ako davalac državne pomoći ne dostavi podatke i dokumentaciju u roku iz stava 2 ovog člana, prijava državne pomoći se smatra povučenom.
- (4) Način i postupak podnošenja prijave državne pomoći i sadržaj dokumentacije koja se podnosi uz prijavu utvrđuje se propisom Vlade.

Postupanje Komisije

Član 19

- (1) Komisija je dužna da, u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana podnošenja uredne prijave državne pomoći, donese rješenje o usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.
- (2) Kada Komisija utvrdi da se prijavljena državna pomoć ne smatra državnom pomoći iz člana 2 ovog zakona, donosi zaključak koji dostavlja podnosiocu prijave i objavljuje ga na Internet stranici.
- (3) Kada Komisija utvrdi da je prijavljena državna pomoć u skladu sa ovim zakonom dozvoljena, donosi rješenje o

usklađenosti sa ovim zakonom.

- (4) Ako Komisija ocijeni da prijavljena državna pomoć nije dozvoljena donijeće rješenje o neusklađenosti prijavljene državne pomoći sa ovim zakonom.
- (5) Ako Komisija ocijeni da prijavljena državna pomoć nije u skladu sa ovim zakonom, određuje rok za usklađivanje, sa predlogom mjera.
- (6) Ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne uskladi prijavljenu državnu pomoć iz stava 5 ovog člana sa ovim zakonom, Komisija donosi rješenje o neusklađenosti sa ovim zakonom.
- (7) Rješenja Komisije iz st. 3, 4 i 6 ovog člana su konačna i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Prikupljanje informacija

Član 20

- (1) Ako Komisija, na osnovu sopstvenih informacija ili informacija iz drugih izvora, dođe do saznanja koja ukazuju da je državna pomoć dodijeljena, koristi se ili je korišćena suprotno ovom zakonu, nalaže davaocu državne pomoći da dostavi potrebne informacije, podatke i dokumentaciju i određuje rok za njihovo dostavljanje.
- (2) Ako davalac pomoći iz stava 1 ovog člana ne dostavi potrebne podatke i dokumentaciju u ostavljenom roku, Komisija odlučuje na osnovu raspoloživih podataka i dokumentacije o usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.
- (3) Komisija će naložiti davaocu državne pomoći iz stava 1 ovog člana privremenu obustavu dodjele državne pomoći, ako ocijeni da bi dalja dodjela pomoći izazvala značajno narušavanje konkurencije na tržištu.

Pokretanje postupka

Član 20a

- (1) Zainteresovana strana može dostaviti Komisiji informacije i dokumentaciju kojom se ukazuje da se dodijeljena državna pomoć nenamjenski i nezakonito koristi.
- (2) Informacije i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana Komisija dostavlja davaocu državne pomoći na mišljenje.
- (3) Mišljenje iz stava 2 ovog člana dostavlja se Komisiji u roku od 30 dana od dana dostavljanja informacija.
- (4) Komisija je dužna da donese odluku u roku od 60 dana od dana prijema mišljenja.
- (5) Ako davalac državne pomoći ne dostavi mišljenje iz stava 2 ovog člana, Komisija odlučuje na osnovu raspoloživih informacija i dokumentacije u roku od 60 dana od dana isteka roka iz stava 3 ovog člana.

Postupanje Komisije u slučaju utvrđivanja nepravilnosti dodjele i korišćenja državne pomoći

Član 21

- (1) Ako Komisija u postupku kontrole utvrdi nepravilnosti u dodjeli i korišćenju državne pomoći, određuje rok u kome je davalac državne pomoći dužan da otkloni utvrđene nepravilnosti i obavijesti Komisiju u pisanoj formi o otklanjanju nepravilnosti.
- (2) Ako davalac državne pomoći ne otkloni utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku, Komisija donosi rješenje o neusklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom.
- (3) Rješenjem iz stava 2 ovog člana Komisija može naložiti davaocu državne pomoći da, bez odlaganja, preduzme mjere radi povraćaja dodijeljenog iznosa državne pomoći i da obustavi dalju dodjelu neiskorišćenog dijela državne pomoći.
- (4) Ako davalac državne pomoći ne preduzme mjere iz stava 3 ovog člana u ostavljenom roku, Komisija obavještava Vladu ili nadležni organ lokalne samouprave i predlaže mjere koje treba preduzeti.
- (5) Povraćaj državne pomoći ne može se tražiti nakon isteka 10 godina od dana dodjele državne pomoći.

Pravo učešća u radu Komisije

Član 22

Davalac, odnosno korisnik državne pomoći ima pravo da učestvuje u radu Komisije u postupku ocjenjivanja usklađenosti državne pomoći sa ovim zakonom, bez prava glasa.

Godišnji izvještaj

Član 23

- (1) Davalac državne pomoći dužan je da Ministarstvu do 15. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi podatke o prijavljenim i dodijeljenim državnim pomoćima.

- (2) Komisija sačinjava izvještaj o svom radu i dostavlja Vladi i Skupštini Crne Gore do 30. juna tekuće za prethodnu godinu uz godišnji izvještaj.

Tajnost podataka

Član 24

- (1) Članovi Komisije i zaposleni u Ministarstvu dužni su da podatke do kojih dođu u radu, koji su od strane davaoca, odnosno korisnika državne pomoći označeni kao poslovna tajna, čuvaju u skladu sa zakonom.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana ne smiju se objavljivati niti saopštavati trećim licima, bez pisane saglasnosti davaoca, odnosno korisnika državne pomoći, osim u slučajevima utvrđenim zakonom.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Vršenje poslova Komisije za kontrolu državne podrške i pomoći

Član 25

Poslove Komisije vršiće Komisija za kontrolu državne podrške i pomoći, imenovana odlukom Vlade ("Službeni list RCG", br. 18/07 i "Službeni list CG", br. 16/08) do isteka njenog mandata.

Imenovanje Komisije

Član 25a

- (1) Komisija u skladu sa ovim zakonom imenovaće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do imenovanja Komisije iz stava 1 ovog člana, poslove Komisije vršiće Komisija koja je obavljala te poslove do stupanja na snagu ovog zakona.

Dostavljanje podataka

Član 26

- (1) Davaoci državnih pomoći dužni su da Ministarstvu dostave popis propisa i opštih akata koji su važili do 1. januara 2008. godine i koji se primjenjuju na dan stupnja na snagu ovog zakona, a na osnovu kojih su vršene dodjele, odnosno na osnovu kojih se dodjeljuju državne pomoći, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Ministarstvo je dužno da objedini popis propisa i opštih akata iz stava 1 ovog člana i dostavi Komisiji.
- (3) Komisija će dostaviti mišljenje davaocima državne pomoći o usklađenosti propisa i opštih akata iz stava 1 ovog člana, u roku od 90 dana od dostave popisa propisa i opštih akata od strane davaoca iz stava 1 ovog člana.
- (4) Davaoci državne pomoći dužni su da, do 31. marta 2010. godine, dostave Komisiji način i rokove usklađivanja propisa i opštih akata iz stava 1 ovog člana.
- (5) Komisija će pripremiti program usklađivanja propisa i opštih akata do 15. aprila 2010. godine i dostaviti Vladi.
- (6) Davaoci državne pomoći dužni su da propise i opšte akte iz stava 1 ovog člana usklade sa ovim zakonom do 31. decembra 2011. godine.

Podaci o bruto domaćem proizvodu

Član 27

Ministarstvo je dužno da Evropskoj komisiji podnese podatke o bruto domaćem proizvodu po glavi stanovnika najkasnije do 1. januara 2012. godine, u skladu sa Nomenklaturom prostornih jedinica za statistiku EU - NUTS II (Nomenclature of Territorial Units for Statistics).

Rok za donošenje propisa

Član 28

- (1) Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donešeni na osnovu Zakona o kontroli državne podrške i pomoći ("Službeni list RCG", br. 26/07).

Prestanak važenja zakona

Član 29

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o kontroli državne podrške i pomoći ("Službeni list RCG", br. 26/07).

Stupanje na snagu

Član 30

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".